

Školské správy

Druhý ročník 2022/2023, 8. číslo

Vážení rodičia, milí žiaci,

školský rok sa pomaly blíži k svojmu záveru. Očakávame, že žiaci budú intenzívnejšie pracovať a vynaložia väčšie úsilie, aby mohli zlepšiť svoj prospech. Akákoľvek pomoc žiakovi, ktorá je iniciovaná z jeho strany, je vítaná a po vzájomnej dohode sa vždy nájde priestor, ako žiakovi pomôcť.

Na zápise žiakov do základnej školy sa zúčastnilo 29 detí, z toho 25 detí z Materskej školy v Oravskej Jasenici. Z tohto dôvodu by mali byť od 1. septembra 2023 otvorené dve prvé triedy nových žiačikov.

Ako ďalej s komunálnym odpadom....

Veľké ďakujem patrí našim skvelým žiakom, ktorí v piatok – 21.4.2023 – robili **prieskum postoja ľudí v obci s nakladaním s odpadom**. Ďakujeme všetkým, ktorí ich povzbudili milým slovom, postrehom, niektorí ich obdarili aj sladkosťou.... Pozitívnych skúseností bolo veľa. Oslovili 97 ľudí, ktorí väčšinou ochotne vyplnili dotazník o triedení odpadu, ba dokonca im rozpovedali vlastné skúsenosti so separáciou. Všetci sa ešte máme v tomto smere čo učiť. Zarážajúce však je, že naše deti musia po nás zbierať skutočne všakovaký odpad a učiť nás k správnym postojom. Veď fungujúci zberný dvor je dostupný pre všetkých obyvateľov obce. Chce to len správnu dávku slušnosti, zodpovednosti, ochoty a menej arogancie a ľahostajnosti. Držme si palce!

Každý respondent dostal po vyplnení anketového lístka pero s logom „Deň ZEME 2023“ a mohol postúpiť do žrebovania o darčekový kôš. Víťazke – pani Gabriele Sochovej - srdečne blahoželáme.

Ďakujeme COOP Jednota za prepožičanie priestorov.

V tejto ankete chceme pokračovať, a preto **Vás veľmi pekne chceme poprosiť**, aby ste nám pomohli so získavaním informácií v tejto oblasti a **vyplnili dotazník, ktorý je prílohou tohto čísla Školských správ a cez svoje dieťa nám anketový dotazník doručili naspäť do školy p. učiteľke A. Melišíkovej**. Cieľom aktivity je zamerať pozornosť na nedostatočné triedenie odpadu, na čo v konečnom dôsledku doplatia všetci obyvatelia obce. Možno sa ľady pohnú. Ďakujeme.

Tím ZELENEJ ŠKOLY

Aj v tomto období vrcholila rôzne vedomostné a záujmové súťaže, do ktorých sú zapojení aj naši žiaci. Za ich účasťou sa skrýva množstvo času, ktoré im žiaci i učitelia boli ochotní venovať aj napriek svojim štandardným povinnostiam.

Biologická olympiáda, kategória E

Na okresnom kole Biologickej olympiády v kategórii E – starší názov „Poznaj a chráň“ – našu školu reprezentovali Adam Kriš (7. ročník) a Marek Brontvaj (8. ročník). Chlapci sa systematicky pripravovali 7 mesiacov, príprava zahŕňala poznať 50 predpísaných druhov živočíchov lesného ekosystému, vedieť ich latinské názvy, zaradiť do systému a samozrejme poznať množstvo informácií z ich života. Súčasťou prípravy bolo aj zhotovenie zbierky pobytových stôp živočíchov lesa. Skutočne si zo svojho voľného času museli odkrojiť poriadny kus. Chlapci sa popasovali s testom, poznávačkou a taktiež so stresom, ktorý k súťažiam neodmysliteľne patrí a vybojovali: Marek Brontvaj – 3. miesto a Adam Kriš – 1. miesto a postup na krajské kolo. Obidvom chlapcom srdečne blahoželáme a ďakujeme za krásnu reprezentáciu.

V kategórii D-TP do okresného kola Biologickej olympiády postúpili tri žiačky zo 7. ročníka: Mária Poláková, Denisa Čierniková a Nina Kiara Kubová. Všetky žiačky zvládli riešenie úloh a zadaní ako úspešní riešitelia s vynikajúcim umiestnením: 1. miesto – Mária Poláková, 3. miesto – Deniska Čierniková a 5.-6. miesto Ninka Kubová.

Ďakujeme za snahu získavať vedomosti aj nad bežné školské povinnosti, ktoré určite budú prínosom v budúcom štúdiu i na stredných školách. Ďakujeme pani učiteľke A. Melišíkovej za čas, odbornosť a ochotu pracovať s deťmi i mimo vyučovania.

Geografická olympiáda

Šesť žiakov našej školy sa dňa 1. apríla 2023 zúčastnilo okresného kola Geografickej olympiády v troch kategóriách – Tereza Hvolková – 5. A, Samuel Feranec, Filip Prielomek – 6. A, Marek Brontvaj a Martin Čiernik – 8. A a Miriam Brontvajová- 9.A.

Okrem praktickej časti, monotematickej časti - objavovanie Zeme a vesmíru - najznámejší objavitelia a poznatkov o miestnej krajine museli súťažiaci zvládnuť aj témy mimo učiva učebnice vo svojej príslušnej kategórii. V kategórii G – štvrtý a piaty ročník – bolo potrebné získať vedomosti a zručnosti v témach: zloženie zemského telesa a jeho dôsledky na život a pretváranie zemského povrchu činnosťou vody a ľadovca. V kategórii F – 6. a 7. ročník – sa postupujúci žiaci venovali témam: prúdenie vzduchu a činnosť vetra a najznámejšie púšte sveta a v kategórii E – 8. a 9. ročník – sa priestor venoval oblastiam: geografické znalosti Nemecka a podnebiu Afriky.

Napriek náročnému zadaniu sa medzi úspešných riešiteľov zaradili Marek Brontvaj na 5. mieste, Miriam Brontvajová na 7. mieste a Filip Prielomek na 1. mieste.

Krajské kolo Geografickej olympiády

Krajské kolo Geografickej olympiády sa uskutočnilo 26. apríla 2023 v priestoroch Katolíckej univerzity. Do súťaže postúpil aj náš žiak 6. A triedy, Filip Prielomek. Pri príprave musel získavať informácie a praktické zručnosti s atlasom aj pri novej téme Tichomorie zo všetkých pohľadov geografie. Svojimi výsledkami sa umiestnil na zaslúženom 2. mieste spomedzi najlepších žiakov Žilinského kraja.

Ďakujeme pánu učiteľovi J. Vajdeckovi za jeho vedenie, prípravu a povzbudenie pri získavaní nových skúseností. Všetkým účastníkom ďakujeme za reprezentáciu a želáme im radosť z bádania sveta okolo nás.

Medzinárodná súťaž Leonardo

Dňa 27. apríla 2023 sa konala medzinárodná súťaž Leonardo v Jablonke v Poľsku. Zúčastnili sa jej žiaci z Poľska aj 11 žiakov zo Slovenska. Súťaž pozostávala z dvoch častí: písomnej a ústnej. Písomnú časť tvoril test zo všeobecného prehľadu. Najlepších 11 žiakov v písomnej časti postúpilo do ústnej časti. Všetci účastníci dostali diplom za účasť, knižku o regióne Orava, šálku a zošit na písanie. Našu školu reprezentovala Miriam Brontvajová, ktorá postúpila medzi najlepších 11 súťažiacich ako jedna z dvoch slovenských zástupcov. Mirku ešte čaká so všetkými súťažiacimi ku konci školského roka spoločný výlet do Krakova a jeho okolia.

Ďakujeme Mirke za úspešnú reprezentáciu a prajeme jej ešte veľa úspechov v jej ďalšom štúdiu.

Dúha 2023

Dňa 5. mája 2023 sa v Starej Ľubovni uskutočnilo vyhodnotenie 27. ročníka celoštátnej literárnej a výtvarnej súťaže Dúha 2022/2023. Vyhlasovateľom súťaže je už každoročne Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a usporiadateľom je Ľubovnianske osvetové stredisko v Starej Ľubovni. Mladí umelci mohli tvoriť na témy:

1. Králi a kráľovné (v histórii, v prírode i vo fantázii),
2. Môj najkrajší sen.

Tento rok sa do súťaže zapojilo okolo 600 prác žiakov z celého Slovenska. Vyhodnotenie, ktoré sa konalo v kultúrnom dome, bolo spojené s recepciou, vernisážou výtvarných prác a individuálnou prehliadkou Ľubovnianskeho hradu a skanzenu. Našu školu úspešne reprezentovala žiačka Daša Brontvajová, ktorá si vypísala 1. miesto s poviedkou **Zahraj mi môj sen**.



Tvoríme vlastnú knihu 2023

Dňa 3. mája 2023 sa v Krajskej národnej knižnici 24. slovenskej literárno-výtvarnej tohto ročníka bola: *Tajomstvo* reprezentovali **Zojka a Daška Brontvajové** s knihou *Lili*. Okrem toho, že dievčatá museli napísať zaujímavý príbeh, mali za úlohu aj knihu ilustrovať a vytvoriť jej obálku. Daška a Zojka sa umiestnili na 1. mieste a postúpili do medzinárodného kola súťaže, ktoré sa tento rok bude konať dňa 31. 5.2023 vo Frýdku Místku v Českej republike.

Dievčatám srdečne blahoželáme a prajeme veľa šťastia a ďalších nápadov.

Prekroč svoj tieň

Prekroč svoj tieň je celoslovenská literárna súťaž pre žiakov 8., 9. ročníka ZŠ a študentov stredných škôl. Téma tohto ročníka bola Čo je môj domov a žáner literárnych prác poviedka.

Dňa 18. apríla 2023 sa konalo na našej základnej škole odovzdávanie ceny, ktorú Daške osobne predala pani riaditeľka súťaže Lenka Jalilah a Christopher Danis. Do 2. ročníka celoslovenskej súťaže sa zapojilo 150 autorov. Sme veľmi hrdí, že naša žiačka Daška Brontvajová sa umiestnila na 2. mieste s poviedkou *Dračia pálenka*. Okrem hodnotných cien a diplomu jej odovzdali i dokument o publikačnej činnosti.

Vo svojej poviedke veľmi výstižne vykreslila kolorit oravskej dediny s jej vážnou aj humornou stránkou. Poukázala na hodnotu tradičnej rodiny a významnú úlohu domova v živote človeka.

Galéria talentov 2023

Štátna vedecká knižnica – Literárne a hudobné múzeum v Banskej Bystrici v spolupráci so Základnou školou s materskou školou Jána Bakossa v Banskej Bystrici usporiadali už 12. ročník celoslovenskej súťaže pre deti základných škôl a osemročných gymnázií – **GALÉRIA TALENTOV 2023** v troch oblastiach – literárnej, výtvarnej a fotografickej.

Cieľom súťaže bolo podporiť a rozvíjať detský talent a tvorivosť, umožniť seberealizáciu detí a mládeže so vzťahom k umeniu a aktivizovať tvorivý rast mladých talentov.

Celoštátna súťaž Galéria talentov je jednou zo súťaží v oblasti detskej amatérskej umeleckej tvorby na Slovensku. Ide o jednokolovú súťaž, v ktorej mladí autori verejne prezentujú a tvorivo konfrontujú svoju umeleckú tvorbu a talent. Súťaže sa každoročne zúčastňuje priemerne 400 mladých talentov.

Sme nesmierne hrdí, že naša žiačka **Daška Brontvajová** obstála vo veľkej konkurencii a obsadila so svojimi poviedkami v kategórii próza **1. miesto**.

Z jej úspechu sa veľmi tešíme a držíme palce v ďalších súťažiach.

Je našou snahou spracovať všetky Daškine práce do zbierky v tlačenej podobe podľa finančných možností. V prípade, že máte snahu finančne podporiť jej literárnu činnosť a dať do povedomia našim spoluobčanom jej úspechy, môžete kontaktovať školu. Ďakujeme za pochopenie a ústretovosť.



knižnici v Žiline konalo vyhodnotenie ročníka medzinárodnej poľsko-česko-súťaže Tvoríme vlastnú knihu. Téma *knižnice*. Našu školu



Prvý ročník regionálneho kola Súťaže v rýchlosti skladania Rubikovej kocky 3x3x3

Rubikovu kocku zostrojil a vymyslel E. Rubik ako pomôcku pre študentov vysokej školy - na rozvoj priestorovej predstavivosti. Patentoval si ju v roku 1975. S príchodom roku 1980 vypuklo celosvetové šialenstvo. Počas troch rokov bolo predaných odhadom 200 miliónov kociek. V čase razantného nástupu Rubikovej kocky to vyzeralo ako dnes s mobilmi. Každý ju mal v ruke - od školákov po dôchodcov - doma, na ulici, v električke, v škole pod lavicou či v práci.

19. apríla 2023 sa uskutočnil prvý ročník regionálneho kola Súťaže v rýchlosti skladania Rubikovej kocky 3x3x3, ktorý sa konal v priestoroch Obecného úradu Oravské Veselé v spolupráci so ZŠ s MŠ Oravské Veselé.

Súťaže sa zúčastnilo 12 základných škôl z regiónu (Oravské Veselé, Námestovo, Zákamenné, Lokca, Mútne, Novot', Klin, Oravská Jasenica, Rabča, Krušetnica, Babín, Oravská Polhora). Súťažilo spolu 38 žiakov v piatich kolách.

Hodnotili sa traja najrýchlejší žiaci, tri najrýchlejšie žiačky, TOP žiak – žiak, ktorý vie poskladať najviac typov Rubikových kociek, Najrýchlejší žiak – žiak, ktorý mal najkratší čas v niektorom pokuse pri skladaní Rubikovej kocky 3x3x3.

Vyhodnotenie súťaže:

Kategória CHLAPCI:

1. ZŠ s MŠ Oravské Veselé (26,41s)
2. ZŠ s MŠ Oravské Veselé (28,56s)
3. ZŠ s MŠ Novot' (30,80s)

Kategória DIEVČATÁ:

1. ZŠ s MŠ Oravské Veselé (37,10s)
2. Cirkevná základná škola sv. Gorazda, Námestovo (38,67s)
3. ZŠ s MŠ Oravské Veselé (46,59s)



Top žiak: ZŠ s MŠ Oravské Veselé (14 typov Rubikových kociek)

Najrýchlejší žiak: ZŠ s MŠ Novot' (20,8s)

Víťazmi tejto súťaže boli všetci súťažiaci. Ved' zložiť Rubikovu kocku znamená vyriešiť zložitý hlavolam. Zvládnuť to v takom čase, v akom to zvládli všetci súťažiaci, nie je samozrejmosťou. Je to dar, talent a mnoho hodín strávených skladaním tejto kocky. Našu školu reprezentovali dvaja chlapci: **Samuel Laštík z 9. A a Erik Balák zo 4. A triedy**. Ich výkony boli tiež výnimočné vzhľadom k počtu a veku súťažiacich. Samko sa umiestnil na 9. mieste a Erik na 23. mieste. Ďakujeme za peknú reprezentáciu školy, no najmä **za chuť a odvahu rozvíjať svoje schopnosti vo voľnom čase**.



Veríme, že aj ďalšie deti nájdu záľubu v rozvíjaní logického myslenia

pri zábavnom skladaní Rubikovej kocky. Návody na skladanie je možné nájsť aj na internete. Cena bežnej Rubikovej kocky sa pohybuje v rozmedzí od 2 – 10 eur.

Súťaž „Slávik Slovenska“

Dňa 27. apríla sa v našej škole uskutočnila spevácka súťaž Slávik Slovenska. Rok čo rok nás svojím spevom prekvapí veľa spevákov a speváčok. Je dôležité našich žiakov naučiť, že ľudovú pieseň ako dedičstvo našich predkov si treba chrániť a neustále odovzdávať ďalším generáciám. Ľudové piesne si žiaci vybrali s pomocou svojich rodičov, starých rodičov aj učiteľov. Odspievané ľudové piesne, ktoré boli sprevádzané akordeónom, heligónkou alebo klavírom, častokrát rozbúšili srdcia poroty aj žiakov v hľadisku.

Výhercovia jednotlivých kategórií:

1.Kategória /1.- 3.ročník/

- 1.miesto Evka Matisová
- 2.miesto Mathias Feranec
3. miesto Damián Čajka

2. kategória /4. – 6. ročník/

1. miesto Matej Rusnák
- 2.miesto Šarlotka Kosmel'ová
3. miesto Tereška Hvolková

3. kategória /7. -9.ročník/

1. miesto Júlia Matisová
- 2.miesto Tamarka Čierniková

Žiaci, ktorí sa umiestnili na prvých miestach, sa zúčastnia okresného kola súťaže 18.5.2023 v Námestove. Okrem svojej piesne musia ešte zvládnuť povinnú pieseň. Všetci im držíme palce.

Hodnotenie triedenia odpadu v obci Oravská Jasenica

ANKETA

Dobrý deň,

venujte prosím niekoľko minút svojho času vyplnením nasledujúceho dotazníka. (žiaci Zelenej školy)

1. Pohlavie:

| | |
|------|--|
| MUŽ | |
| ŽENA | |

2. Vek:

| | |
|-----------|--|
| 15 – 18 | |
| 20 – 34 | |
| 35 – 49 | |
| 50 – 65 | |
| 65 a viac | |

3. Triedite doma odpad?

| | |
|--|--|
| Netriedim | |
| Triedim 1 zložku | |
| Triedim papier, plasty, sklo | |
| Triedim aj ďalšie (bioodpad, olej, tetrapak, batérie...) | |

4. Prečo ľudia podľa Vás netriedia odpad?

| | |
|--|--|
| Sú leniví | |
| Nezaujímajú ich triedenie | |
| Nevedia triediť, majú nízke povedomie o triedení | |
| Odrádza ich vzdialenosť, alebo zlá dostupnosť kontajnerov na triedený zber | |
| Neveria triedeniu – aj tak skončí všetko v jednom zbernom aute | |
| Iné ... (čo konkrétne) | |

5. Čo Vás reálne prinúti premýšľať nad tým, či nakladáte s odpadom správne a má zmysel odpad triediť?

| | |
|--|--|
| Reálna skúsenosť so znečisteným prostredím | |
| Rodina, deti, priatelia, ktorí tento problém neberú na ľahkú váhu | |
| Keď vidím v televízii, na internete..., aké je znečistené prostredie | |
| Keď rozmýšľam, že by som triedením ušetril aj nejaké svoje peniaze | |
| Nezaujímajú ma to, nerozmýšľam nad tým | |

6. Viete o tom, že naša obec môže dostávať finančné prostriedky na financovanie triedeného zberu a tým nakoniec ušetriť aj Vaše peniaze?

| | |
|---|--|
| Neviem o tom | |
| Neviem o tom, o triedení nám naša obec podáva len málo informácií | |
| Viem o tom, ale nemám ďalšie informácie | |
| Viem o tom | |

Ďakujeme za Váš čas 😊



Zahraj mi môj sen

Sára divoko mávala rukami do kruhu a so širokým úsmevom dieťať a očakávala odpoveď. Muž na ňu zamyslene hľadel. Dlhé dni v nemocničnej izbe si skracovali hrami, ako sa len dalo. Dnes sa rozhodli pre „Hádaj, čo som“.

„Môže to byť vrtuľník?“ Dievčatko veselo pokrútilo hlavou. Páčilo sa mu, že vyhráva. „A čo pohonné koleso?“

Zastalo: „Čo je pohonné koleso?“

„To je taká vec, ktorá je v motore alebo na bicykli. Také koliesko, vieš?“

Pokrútila hlavou a pokračovala v mávaní rúk.

„Mohol by to byť aj opitý vták, nie?“

S úsmevom zopakovala gesto. Zjavne sa je páčilo pozorovať, ako sa jej otec trápi na niečom tak ľahkom.

Adam sa na vedľajšom lôžku s úsmevom prizeral svojim spolubývajúcim. Zdalo sa mu, že dievčatku o chvíľu uletia ruky. „Môžem sa zapojiť aj ja?“ spýtal sa.

Muž pokrčil plecami: „Nevidím dôvod prečo nie. Čo na to povie princezná?“ Sára sa rozžiarili oči a rýchlo prikývla. Otočila sa tak, aby k chlapcovi nebola chrbtom.

„Je to mlyn?“

„Áno!“ zvolalo naradostene dievčatko.

„Mlyn?“ zadivil sa otec. „To nedáva zmysel.“

„Dáva. Len ty to nevieš pochopiť!“ odfrkla Sára s rukami vbok. „Teraz si na rade ty,“ otočila sa k Adamovi. Usmiala sa. „Ja nemôžem, aha,“ lenivo ukázal na ruku s infúziou.

Mužovi sa na čele vytvorila ryha, no dievčatko sa rozžiarilo radosťou. Chlapec si zahanbene zložil ruky tak, aby mu nebolo vidno spodnú stranu doráňaného zápästia.

„Ty si anjel!“ zvýsklo dievčatko a pribehlo k jeho posteli. Otec si povzdychol a usmial sa.

„Čo?“ Adam zadivene pozrel na malú Sáru, ktorá sa natáhovala za jeho rukou.

„Sára, nie je slušné takto vyletieť na ľudí,“ upozornil ju.

„Ale on je anjel, nie človek,“ protestovala.

„On má meno, dobre? Prepáč,“ usmial sa naňho.

„To nič,“ mávol rukou. Pohľad na malú vyzvedačku so širokým úsmevom ho tešil.

„Si anjel, však?“ spýtala sa malá pacientka netrpezlivo.

„Ako si na to prišla?“

„Maminka hovorí, že iba anjeli majú poznačené zápästia. Tak ako ty.“

„Naozaj?“

„Áno. Anjelom sa nepáči život na zemi. Tento svet ich ničí. Sú príliš citliví na bolesť ľudí okolo seba aj na svoju vlastnú.“

Adam sa na moment zamyslel. Zdalo sa mu, že niečo podobné už počul. Slabo sa usmial: „A odkiaľ to tvoja maminka vie?“

„Ona je tiež anjel. Ale ona sa už vrátila domov.“

„Sára, to stačí,“ povedal otec stroho a sklonil tvár k zemi. Zrazu vyzeral oveľa starší a ustarostenejší. Adam mlčal. Vedel, aké ťažké je prísť o blízkych.

„Jeho si nevšímaj,“ povedala Sára. „On nepozná nebo, preto je mu na tomto svete dobre. Aha!“ Potiahla otcovu ruku, aby ukázala, že je čistá. Prekvapene ruku odtiahol naspäť.

„Ak chceš cudzím ľuďom ukazovať ruky, ukazuj im svoje,“ zamrmal a tvár skrivil v grimase, keď mu vyplazila jazyk.

„Adam nie je cudzí. Je anjel a anjeli poznajú všetkých. Aj keď mu ruky neukážeš, vie, že na nich nič nemá.“

„Prečo si taká presvedčená, že som skutočný anjel?“ spýtal sa Adam ešte raz. Zranenia na zápästiach mu neprišli ako dostatočný dôkaz.

„Som si istá, že ťa poslala mamička! Ona musela ísť pomáhať Ježiškovi, ale ty nie. Preto ťa poslali k nám. Teraz budeš môj anjel strážny namiesto nej.“

„Sára, Adam má inú rodinu, v ktorej je anjelom...“ začal otec opatrne.

„Ako to vieš?“ osopila sa naňho a otočila sa k chlapcovi: „Si anjel niekoho iného?“

Adam pokrútil hlavou a snažil sa, aby to nevyzeralo smutne: „Nie. Žijem s ostatnými anjelmi v špeciálnom tajnom úkryte. Tam spolu čakáme, keď budeme môcť ísť do rodín ako tvoja a byť tam anjelmi, ako sa patrí.“

„Vidíš! Môže ísť s nami!“ odvrkla smerom k otcovi. Ten so zvrasteným čelom premýšľal, čo ten chalan trepe.

„Kde bývate? Myslím ty a tvoji kamoši,“ spýtal sa.

„Pod strechou svätého Hieronyma, predsa.“

„Vidíš, je z neba. Býva so svätými!“ vyhlásilo nadšene dievčatko, hoci otec, nevedno z akého dôvodu, sa netváril práve nadšene. Smutne sa pozrel na zraneného chlapca pred sebou. Až teraz videl, že je na svoj vek priveľmi vychudnutý. Usmiata tvár prezrádzala utajovanú bolesť.

„Si sirota?“ spýtal sa potichu.

„Som anjel, ktorý sníva sen o rodine, ktorú bude chrániť,“ odvetil so smiechom a žmurkol pritom na malú Sáru.

„V tom prípade,“ usmial sa muž, „som ti našiel chránenkyňu.“

Názov súťaže: Galéria talentov 2023, Dúha 2023

Meno a priezvisko autora: Daša Brontvajová

Vek: 15 rokov, 9. ročník

Škola : ZŠ s MŠ Martina Hamuljaka, Oravská Jasenica 141, 02964

Meno pedagóga: Mgr. Katarína Kosmeľová

Pripravená?

Starká zatvorila malú knižku a pozrela na vnúčatka. Neuniklo jej, že sú všetky smutné. Deti sa nebáli smrti tak ako dospelí či starí, i keď podvedome tušili, že to, čo im rozpráva starká, nie je šťastná udalosť. Chystala sa im vysvetliť, že sa Adam vrátil domov, do neba a je šťastný, no vtedy do miestnosti vstúpil mladý muž.

„Oci!“ obzreli sa k nemu deti.

Otec, vidiac slzy v očiach svojich detí, sa karhavo pozrel na starkú v kresle: „Mama, zasa si im rozprávala tie svoje báchorky?“ Vzal syna na ruky.

„To nie sú báchorky,“ odpovedala pokojne. „Sú to spomienky.“

„Iste, iste,“ mávol rukou muž. „No, už ideme domov, dobre?“ Deti sa za ním sklamané vliekli k autu. U starkej boli vždy rady. Dávala im veľa sladkostí, rozprávala pekné príbehy a nech vyparatili čokoľvek, nekričala. Babka, pomaly sa teperiac za nimi, im jemne zakývala na rozlúčku. Každému dala ešte zopár cukríkov a sledovala, ako sa auto stráca za stromami.

Vyčerpane sa znova zvalila na kreslo. „Ach, Adam, nikdy som si nemyslela, že to je také ťažké. Ako si ma dokázal čičikať celé tie roky?“

„Ty si nikdy nebola sama,“ odpovedal jej známy hlas.

Pomaly otočila hlavu. Na gauči vedľa sedel jej veľký brat. Aké decko! Nie je ani dospelý. A nikdy nebol. Neprekvapilo ju to. Veľakrát premýšľala, ako sa tam hore asi má.

„Nechodil si... Sedemdesiat rokov je ale dosť veľa času, nemyslíš?“

„Prepáč, mal som veľa práce.“

Usmiala sa: „Ja viem. Ale vrátil si sa. Ako si sľúbil.“

Prikývol. „Pripravená?“ načiahol k nej ruku. Jemne ju chytila a cítila, ako z nej padá všetka ťažoba. Je ľahká a slobodná. Ako malé dievča, ťahané za ruku vystupuje s bratom k oblakom. Zanecháva za sebou malú modrú knižku a fotku dievčaťa, sediaceho v zime na zábradlí mosta.

Málo veľa peniažkov

„Čo kreslíš?“ pýtam sa malého dievčaťa a v pamäti lovím jeho meno.

„Peniažky,“ odpovie a ukáže mi papier so zlatými mincami a zelenými papierovkami.

„Podarili sa ti. Koľko peniažkov to je?“ spýtam sa, udržujúc vzácny rozhovor s tichým dieťaťom.

Zadumane sa zadíva na svoju kresbu. Mincí nakreslila naozaj veľa, ale bankoviek iba čo na ruke zrútať. „Veľa, ale nie moc... Málo veľa,“ pokýva hlavou, hrdé na svoje vyjadrenie.

„Aha, a načo ti sú?“

Dievčaťko sa na mňa pozrie, akoby som sa spytovala na úplne samozrejmu vec: „Na kupovanie.“

„Chceš si niečo kúpiť?“

Pokrúti hlavou, neustále dokresľujúc mince.

„Tak načo ti je tak veľa peniažkov?“

„Málo veľa,“ opraví ma a trochu zaváha. Akoby sa rozhodovalo, či sa mi môže zdôveriť s takou dôležitou informáciou. Deti dokážu byť naozaj záhadné, keď chcú. Zdá sa, že sa rozhodlo v môj prospech: „No... Poviem ti. Ale nesmieš povedať mamičke.“ Vážne mi pozrelo do očí. Deti sú ozaj záhadné.

„Nič jej nepoviem,“ sľúbim a nakloním sa bližšie, aby to vypadalo ako najväčšie tajomstvo na svete.

„Vieš, dám ich mamičke. Aby nemusela tak veľa pracovať.... Aby si konečne oddýchla,“ dodá pokyvujúc hlavou. Akoby uvažovalo, či to povedalo dobre. Potom znova pozrie na mňa.

„Môžem si tento obrázok zobrať domov?“

„Neviem... chceš?“

„Prosím!“ rýchlo dodá, keď si uvedomí svoju chybu.

Prikývnem a pohľadím dievčaťko: „Mamička sa určite poteší.“

Naraz sa z druhej strany triedy ozve krik. Dvaja chlapci sa hádajú o traktor. Rýchlo odbehnem k nim. Občas blysne okom po dievčaťko, no po bolesti v jej očiach, už nie je ani stopy.